

ሓያል ሓድነትን ግምር ግጋጽ፡ ሓይሊ የድሊ

ሓያል ሓድነትን ግምር ግጋጽ ሓይሊ የድሊ። ፖለቲካዊ ሓይልታት ተበታቲኑ፡ ገላጭ ሰላማዊ እንደሆነ ጥሪ፡ አብላጫ ከስምረት ዝቅጅል ውሳኔ እንደተዘረዘሩ ሓይሊ የብሉን ማለት'ዩ። ሓድነት እንዳበለ እንደተጠቀሰውን ብዙ ይተግባራዊ ማስረጃ ክስ ወት አይክእልን።

ሀዘቢ ኤርትራ፡ አብ ከባቢና ከምሉውን አብ ማእከል ዓለም ዝርከቡ ኣህዛብና ብራህ ዚወትን ግምገማታን ግምገማታን ርዕይ ወትሩ ካብ ሓይሊ ሰብን ላዕሊ ዘድልዮ ዕ ማምብምብ ሕግጋዝ ዝፍጽም ስርሓት የዘወትሩ። አብ ሃገርና ኤርትራ ብወፈራ ዝፍለጥ ውጭ ሓባራዊ ስራሓት ደቂ ዓዲ ክሰብኡን ሕገ ስርዓትን እንዳባ ዝሰፈረ ማምርታን ስነ ስርዓትን ኣክብሮትን ዘለዎ ህጻናት፡ ማእሰሶት፡ ኣቦታት ኣደታት፡ ሽማግሌታት ማእከል ዓዲ ዝሰተፎ ኩሉ ብብዓቕሙ ዘበርክተሉ ወግዲ ሰናይ ባህሊ'ዩ።

አብ ሃገርና ኤርትራ ኣብ ዝተፈለገሉ ከባቢ፡ ወፈራ ክበሃል እንከሎ፡ ኣብ ባይቶ ይኹን ውጭ ካልእ ብብዝሒ ሀዘቢ ዝርከቡ ቦታ ይገኛሉ'ዩ። ኩሎም ግዳሳትን ግምገማታን ስርሓት (ወፈራ)፡ ዘድሊ ናወቲ (ናይ ወልቆም ናወቲ) ሓዘ ምይወፍሩ። እቲ ስራሕ ማእረስ፡ ዓዲ፡ ማኸዳ፡ ህድሞም ህዳም፡ ኣብ ማርዓ ኮነ ሓዘን ገጽገጽ ደቂ ዓዲን ግምገማታን ዝዓለመ ማምርታ ክኸውን ይኸእል፡ ካልእ ግምገማታ ዝገባኦም ጉዳያት ከኣ ከምዲላ፡ ሓጽቢ ምድራት ማይ ይኹን ግዳዲ ዘእቱ ማን ግዳ ምድራ ምትዕርራይ ዝተማሰለ ስርሓት ብሓባራዊ ወፈራ ይካየድ።

እዚ ወፈራ ተባሂሉ ዝካየድ ስርሓት ቀንዲ ሃብታም ባህሊ ማርኣያ ሓባራዊ ስርሓት ህዝብና፡ ከይዱ ከይዱ ማእረጃት ሓድነት ዝገልጽ፡ ኣብ'ቲ ዝሓለፈ ታሪኽ ክሰብኡ ብደረጃ ሃገር ዝግለጽ ወፈራ ኤርትራውያን ዝተማከሩሉ፡ ኣብ ሕገ ስርዓትን ግምገማታን ሕግ ህዘቢ ኤርትራ ዝማእሰ ሕግ ኮይኑ'ዩ። ብረታዊ ተጋድሎና ህዘቢ ኤርትራ፡ ግምገማታ ርእሰ ውሳኔ ዘካየዱ ቃልሲ ዓብይ ታሪኽዊ ሃገራዊ ወፈራ'ዩ ነይሩ ክበሃል ዘይከኣል ኣይኮነን። ኣብ'ዚ ጉዳይ ከኣ ዓብይ ንእሽቶ፡ ኣደ ኣቦ፡ ዓሌት፡ ሃይማኖት፡ ጾታ ኣፈላልይ ብዘይብሉ ተሰቲፉ ማኸዳ እቲ ከፈሉ።

ሓድነት ሓይሊ'ዩ ኢልና 'ኪ እንተጠቀሰና፡ ሓድነትን ግምገማታን ከኣ ሓይሊ የድሊ። ሓድነት ምድላይን፡ ሓድነትን ግምገማታን ዝኸፈል ዋጋ ኣብ ሓይሊ ባይታ እንተመጹ ከኣ፡ እቲ ግምገማታን ግደልዮን ሓድነት ይረጋገጽ። ከምቲ ልዕል ክብል ዝተገልጸ ሓይሊ ኣብነት ኣሎ፡ ብሕድራዊ ሕግ ማእከል ዓዲ ወፈራ ዘጸወዕ ምክንያታት ገዲፍና፡ ህድሞን ምክርታይ ይኹን ግራትን ግምገማታን ወፈራ ዓዲ ክበሃል ኩሉ ዘድሊ ናወቲ ሓዘ ኣብ'ቲ ደቂ ዓዲ ክርከቡ ዝተሓበሩሉ ቦታ ዝመጽእ እቲ ድሌትን ሓይልን ዘለዎ'ዩ። እቲ ሓይሊ ግን ብጉልበት ጥራሕ ዘይኮነ፡ ብምክር ብጸሎት ዘሎ ዓቕሚ ዝወፈረ ምንጨላይሊ'ዩ። ነዚ ከኣ ነቲ ወፈራ ብዓወት ክዘዘም ብወሽጣዊ ሓይሊ ዝተበገሰ፡ ዘርኢ ሓያል ሓድነት ሕግ ስርሓት'ዩ።

እወ፡ ከምቲ ንወፈራ ዝወፈረ ሓይሊ፡ ሓድነት ሓይሊ'ዩ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ሓድነትን ግምገማታን ከኣ ሓይሊ ተበግሶ፡ ተወፋይነት፡ ሕድገት፡ ብሓባር ምክርታይ ባህሊ ምዘወታር ቀዳምን ትክክሰቡሉ ዘለዎ፡ ኣብ ሓጎታትና ኣብ ታትናን ዝተዓወትሉ ታሪኽ፡ ሎሚከኣ ምክንያታን ምዕቡል ግዜ ብምልክብ ብምክር ምዕቡ ነገራት ብምትዕርራይ ወፍሪ ህዘባዊ ሃገራዊ ድሕነት የድሊ ኣሎ። እዚ ስለ ዝኾነ ከኣ ነቲ ሓድነት ሓይሊ ዝብል ራእይ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ናብ'ቲ ሃገራዊ ሓድነት ሕግ ሓይሊ ባይታን ምብጻሕ ሓይሊ ክንድልብ፡ ሓሳባትና ከነ ወሃህድ የድልየና።

ምልካዊ ስርዓት ሀግዲፍ አብ ኩሉ ማዳያት ምሕድራ ዝፈሸለ፡ ደላይ ፍትሒ ዝኾነ ህዝብና፡ ዲሞክራሲያዊ ምሕደራ ን ምትካል አብ ዘካይዶ ቃልሲ ዘድልዮ አብ ሓድነት ዝተሞርኮሰ ን ቅሓት ፖለቲካዊ ዕጥቂ ሓያል ሓድነት ን ምምክራት፡ ሓይሊ ዘድልዮ ምዃኑ ምእማንን፡ ይዕቦ ይንኣስ ዝሓዘ ሓዞ ዓቕሙ ክእለቱ አዋሂዱ፡ ድልዎን ቱ ምርግጋጽ ከአ ግዜ ይጠልብ ኣሎ።

ካብ ዓሚሎሚክ ምዝበሃል፡ ደላይ ፍትሒ ህዝብና በዚ እዋን ዝኾዶ ዘሎ ምክርባር ቃልሲ አንጻር ማእኸስ ስርዓት ሀግዲፍ እቲ ን ወፈራ ዝዳሎ ዘሎ ወሽጣዊ ሓይሊ፡ ጽባሕ አብ ሓያል ሃገራዊ ሓድነት ዝልወጥ ወይ ዝቕየር ወሽጣዊ ዕቅር ፖለቲካዊ ስርሒታት'ዩ።

ዘይተወደብ ህዝቢ ክዕወት ስለ ዘይክእል ከአ፡ ኩሉ ብዝመከሎ አንጻር ሀግዲፍ እንተ ወፈራ፡ ከይዱ ከይዱ ነቲ ሃገራዊ ሓድነት ከረጋግጽ ስለ ዝኽእል፡ ካብ ምንጽግ ጸላሎ ምክንያትን ወዲእና፡ ነቲ ሓዝናዮ ዘሎና ሃገራዊ ወፍሪ ን ምዕዋት ምክራሕ ክዕወት ይኽእል። ምክንያቱ ሓይሊ ሃገራዊ ዕላማ ስለ ዝኾነ። ቀዳማይ ማድረኽ ቃልሲ አንጻር ማእኸስ ስርዓት ብዓወት ተዘዚመኣሎ። ነዚ ከአ'ዩ እቲ ”ን ሓይሊ ሓድነት ሓይሊ ዮድልዮ” ዝበልናዮ። ሓይሊ ምክብባር፡ ሓይሊ ምክማዕ፡ ሓይሊ ምዝታይ፡ ሓይሊ ብሓባር ምክራሕ ኮይኑ፡ አብ'ዚ ካልኣይ ደረጃ ተበዲሎ፡ ፖለቲካዊያን ሓይልታት አብ ዘተ ይርከብ፡ ህዝባዊ ምልዕዓላት ይኣክል፡ ሲቪካዊ ምክብራት ብብዘለዎ ሃገራት ተሰሪዑ፡ አንጻር ማእኸስ ስርዓት ሀግዲፍ ከምእሳተ ጎ ማራ ዝተፍኦ ዘሎ ሃልሃልታ ድሌት ክብሪ ልዕላዎን ት ሃገሩን ማኅል ህዝቡ ምልክት ን ሓይሊ ሓድነት ዘረገጸ ሓይሊ'ዩ።

ቀደምሓዊ ተኣጉዳ ክትሞቕሉ፡ ቡርኩታ፡ ብእምሂ ፍባ ጸባ አብ ጓጉድ ከተፍልሓሉ ወዘተ ን ፈልጥ እንተነ በርና፡ ሎሚንባዕሉ ሓዊ ከምይ ኢሉ'ዩ ዘመቐና፡ ማኅብና ዘብስለልና'ና ን ክሓስብ፡ ምሁራትን ፈልጣትን ”ሓዊ ክፍጠር ካብ ሰልስተነ ገር ሓይሊ ዘድልዮ ምዃኑ ይሕብሩ'ሞ” ማቕት፡ ኦ ክስጂን፡ ፈሓምወይ እንጻይቲ ”ይብሉ። ምእንቲ'ዚ ፍሓምበይኑ፡ ኦ ክስጂን በይኑ ወይ ማቕት በይኑ ሓዊ ኮይኑ ከምወቕ ወይ ማኅቢ ከብስለሉ ከምዘይን ክእል ይገልጹ። ምእንቲ'ዚ እዚ ሰልስተነ ገራት ነቲ ን ጥቅምና ነ ወዕሎ ሓይሊ፡ ሓይሊ ከምዘድልዮ'ዩ። እዚ ከአ ሓቕነት ዘለዎ አብነታዊ ማኅርሕ'ዩ።

አብ ወሽጢ ደምክ ተዋሞደላይ ፍትሒ ዝኾነ ህዝብና፡ ዓቕሚኣሎ ክእለት ኣሎ፡ ድሌትን ተበግስቶታትን ኣሎ። እዚ ኩሉ ከአ ብሓይ እንተደኣ ተሓባቢሩን፡ ብሓይይ ወፈራ፡ ነቲ ሓይሊ ሓድነት ዘረጋግጽ ሓይሊ ፈጠሩ ኣሎ ክበሃል ይከኣል። በዚ ማኅረት ከአ ሎሚ ወድባት ምክብራት ብዓብይ ዝጥሙዙ ዘይኮነ፡ እቲ ን በይኑ ኮይኑ አብ ገዝኡ ዘዕዘምዘ ዘሎ ከይተረፈ ወልቀ ሰብ ሓይሊ ሓድነት ን ምርግጋጽ ሓይሊ ስለ ዝኾነ፡ ከምዚ ሕጂ ተስፋ ተነ ቢርሉ ዘሎ ህዝባዊ ወፈራ ን ሕጋዊ፡ ቅዋማዊ ህዝባዊ ማኅግስቲ ክቅጽል ኣርሒቅና ምጥማት፡ ትዕግስቲ ዝሓተና እዋን ምዃኑ ምርዳእ ኣገዳሲ'ዩ።

ሓድነት ህዝቢ ኤርትራ ይደልድል
ኬናን ሓበሬታን ውጥ.ዲ.ለ
1 ማጋቢት 2020